

Määräykset ja ohjeet 1/2014 LUONNOS

Luottolaitosten riskitiedonkeruu

Dnro
x/xxx/xxxx

Antopäivä
x.2.2014

Voimaantulopäivä
31.3.2014

FINANSSIVALVONTA

puh. 010 831 51

faksi 010 831 5328

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja
Riskienvalvonta/Luottoriskit, Markkina- ja likviditeettiriskit

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	3
	1.1 Soveltamisala	3
	1.2 Määritelmät	4
2	Säädöstausta	5
	2.1 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	5
	2.2 Euroopan unionin asetukset	5
3	Tavoitteet	6
	3.1 Määräysten ja ohjeiden tavoitteet	6
4	Raportointi Finanssivalvonnalle	7
	4.1 Ilmoitusten sisältö	7
	4.2 Euroopan komission täytäntöönpanoasetukseen perustuvien valvontatietojen toimittaminen	7
	4.3 Kansallisiin määräyksiin perustuvien valvontatietojen toimittaminen	8
	4.4 Lupa poiketa suurimpien vastapuolten raportointia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta	9
	4.5 Valvontatietojen toimittamista koskevia ohjeita	10
	4.6 Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen	10
5	Kumotut määräykset ja ohjeet	11

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuihin valvottaviin ja ulkomaisiin sivuliikkeisiin riskialuekohtaisesti seuraavasti:
- (2) Luottoriskiraportit Pankkijärjestelmän tila (S) ja Järjestämättömät saamiset (J):
 - talletuspankit
 - luottoyhteisöt (ainoastaan järjestämättömät saamiset J-raportti)
 - ulkomaisten luottolaitosten talletuspankkitoimintaa Suomessa harjoittavat sivuliikkeet (ainoastaan Pankkijärjestelmän tila -raportointi)
- (3) Korkoriski (R):
 - talletuspankit
 - talletuspankkien ulkomaiset sivuliikkeet
 - ulkomaisten luottolaitosten talletuspankkitoimintaa Suomessa harjoittavat sivuliikkeet
 - talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) mukaiset yhteenliittymän keskusyhteisöt.
- (4) Talletuspankkien on ilmoitettava S-, J- ja R -raporteilla ilmoitettavat tiedot erikseen myös ulkomaisten sivuliikkeidensä osalta.
- (5) Suurimpien vastapuolten ilmoittaminen (V):
talletuspankit, joiden
 - taseen loppusumma on suurempi tai yhtä suuri kuin 1 mrd. euroa, tai
 - keskuspankkirahoitukseen oikeuttavien saamistodistusten määrä on suurempi tai yhtä suuri kuin 100 milj. euroa.
- (6) Finanssivalvonta voi erillisellä päätöksellä määrätä, että näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan myös talletuspankkiin, joka ei täytä yllä kohdassa (5) mainittuja ehtoja, mutta jonka Finanssivalvonta katsoo:
 - olevan systeemisen riskin kannalta merkittävä, tai
 - toimivan keskusrahailaitoksina muille pankeille, tai
 - olevan mahdollinen ulkoisten shokkien tartuntakanava Suomen rahoitusmarkkinoille, tai
 - olevan merkittävä vastapuoli muille valvottaville.

- (7) Finanssivalvonta voi talletuspankin hakemuksesta myöntää sille luvan jättää toimittamatta Finanssivalvonnalle näissä määräyksissä ja ohjeissa edellytetyt konekieliset valvontatiedot. Poikkeusluvan myöntämistä on käsitelty näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 4.4.

1.2 Määritelmät

- (8) Näissä määräyksissä ja ohjeissa käytetään jäljempänä seuraavia määritelmiä:
- *Valvottavalla* tarkoitetaan yhteisöjä, jotka kuuluvat näiden määräysten ja ohjeiden edellä luvussa 1.1. määriteltyyn soveltamisalaan.
 - *Vastapuolella* tarkoitetaan näissä määräyksissä ja ohjeissa EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 39 mukaista asiakaskokonaisuutta.
 - *Raportoitavalla ajankohdalla* tarkoitetaan ajankohtia 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12.

2 Sääöstäusta

2.1 Finanssivalvonnan määräksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008), 18 §:n 2 momenttiin ja 60 §:n 5 momenttiin sekä luottolaitostoinnasta annetun lain (121/2007) 50 §:ään.

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät alla luetellut suoraan sovellettavat Euroopan Unionin asetukset.

- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) No .../. (tähän tunnistetiedot, kun asetus on annettu). (EBAn julkaisema teknisen raportointistandardin Implementing Technical Standards (ITS) mukainen taloudellisen informaation raportointi FINREP ja COREP Large exposures, Regulation (EU) No 575/2013 (26.6.2013).
(jäljempänä komission täytäntöönpanoasetus)

3

Tavoitteet

3.1 Määräysten ja ohjeiden tavoitteet

- (1) Näissä määräyksissä ja ohjeissa määritellään valvottavien luottoriskiin, korkoriskiin ja suurimpien vastapuolten ilmoittamiseen sisältyvät raportointivelvoitteet.
- (2) Määräysten ja ohjeiden tavoitteena on varmistaa, että Finanssivalvonta saa tietoa valvottavan luotto- ja korkoriskiasemasta sekä valvottavan saamisista sen suurimmilta rahoituslaitos- ja yritysvastapuolilta. Säännökset ovat tarpeen yleisön suojaamiseksi mm. takaisinmaksettavien varojen menettämisen riskiltä ja pankkijärjestelmän luotettavuuden ja vakauden turvaamiseksi.
- (3) Luottoriski on pankkitoimintaa harjoittavien valvottavien merkittävä riski. Valvottavien luottoriskien hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyys suhteessa toiminnassa otettuihin riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.
- (4) Korkoriskiraportoinnin tavoitteena on varmistaa, että Finanssivalvonta saa tietoa valvottavien korkoriskiasemasta. Luottolaitoslainsäädäntö edellyttää, ettei luottolaitos toiminnassaan ota niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa luottolaitoksen vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle.
- (5) Suurimmat vastapuolet -raportoinnin perusteella arvioidaan sekä valvottavan että Suomen rahoitusmarkkinoiden herkkyyttä markkinoilla tapahtuville mikro- ja makrotaloudellisille shokeille. Koko pankkisektoria tarkasteltaessa keskitytään systeemiseen riskiin eli shokkien tarttuvuuteen valvottavien välillä sekä mahdollisten ulkomaisten tartuntakanavien arviointiin. Valvottavan kohdalla arvioidaan yksittäisten vastapuolten konkurssien ja esimerkiksi merkittävimpien talouden toimialojen ongelmien heijastumista valvottavan taloudelliseen tilaan.

4 Raportointi Finanssivalvonnalle

4.1 Ilmoitusten sisältö

- (1) Luottoriskiraportit ovat Järjestämättömät saamiset J-raportti (*lomake J01*) ja Pankkijärjestelmän tila S-raportti (*lomakkeet S01, S02*). J01-lomake sisältää tiedot valvottavan erään-tyneistä ja järjestämättömistä saamisista sekä arvonalentumistappioista. S01-lomake sisältää tiedot vastuukannasta, valvottavan erään-tyneistä ja järjestämättömistä saamisista sekä arvonalentumistappioista sektoreittain ja toimialoittain. S02-lomake sisältää tietoja asiakas-kohtaisista järjestämättömistä saamisista.
- (2) Korkoriskiraporttien (R) tietojen avulla seurataan luottolaitosten korkoriskiä. Tiedonkeruu sisältää valvottavan taseen varat ja velat, sekä taseen ulkopuolisia eriä, valuutoittain ja maturiteettiluokkiin jaettuina. Lisäksi raportointi sisältää tietoa positioiden korkoherkkyydestä.
- (3) Suurimmat vastapuolet (V) -raportoinnin avulla Finanssivalvonta saa tietoa valvottavan saamisista sen suurimmilta luottolaitos- ja yritys- vastapuolilta.

4.2 Euroopan komission täytäntöönpanoasetukseen perustuvien valvontatietojen toimittaminen

- (4) Komission täytäntöönpanoasetuksessa (tähän tunnistetiedot, kun asetus on annettu) on säädetty tiedoista, joita laitosten on toimitettava kunkin jäsenvaltion toimivaltaisille valvontaviranomaisille.
- (5) Komission täytäntöönpanoasetuksen (tähän FINREP-/COREP-asetuksen tiedot, kun se on annettu) 17 artiklassa on säädetty[että laitosten on toimitettava asetuksessa määritetyt tiedot toimivaltaisten viranomaisten määrittämässä tiedonsiirtomuodoissa.]
- (6) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin 3 §:n 3 momentin 3–5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.
- (7) Finanssivalvonnasta annetun lain 60 §:n 5 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle määräyksiä 3 §:n 3 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

MÄÄRÄYS (kohdat 8-9)

- (8) Valvottavan on ilmoitettava komission täytäntöönpanoasetuksen liitteessä III ja V säädetyt tiedot Finanssivalvonnalle kulloinkin voimassa olevan Luottolaitosten riskitiedonkeruukehikon J-, S- ja R-lomakkeilla.
- (9) Valvottavan on ilmoitettava komission täytäntöönpanoasetuksen liitteessä VIII säädetyt tiedot Finanssivalvonnalle kulloinkin voimassa olevan Luottolaitosten riskitiedonkeruukehikon V-lomakkeilla.

4.3 Kansallisiin määräyksiin perustuvien valvontatietojen toimittaminen

- (10) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä valvottavan taloudellista asemaa, omistajia, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, hallinto- ja valvontaelinten jäseniä ja toimihenkilöitä sekä toimipaikkoja koskevien tietojen samoin kuin 3 §:n 3 momentin 3–5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.
- (11) Luottolaitostoiminnasta annetun lain 50 §:n 2 momentin nojalla Finanssivalvonta voi antaa valvonnan kannalta tarpeellisia tarkempia määräyksiä mainitun pykälän 1 momentin mukaisen maa-, valuuttakurssi-, korko- ja toimialariskejä koskevia tietoja koskevan ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä ja siitä, kuinka usein ilmoitukset on tehtävä.
- (12) Finanssivalvonnasta annetun lain 60 §:n 5 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa ulkomaiselle ETA-sivuliikkeelle määräyksiä 3 §:n 3 momentin 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisten tietojen säännöllisestä toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

MÄÄRÄYS (kohdat 13–25)

- (13) Valvottavan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös muut kuin edellä (8) – (9) kohdissa mainittuihin komission täytäntöönpanoasetuksiin perustuvat Luottolaitosten riskitiedonkeruukehikon J-, S-, R- ja V-lomakkeilla kysyttävät tiedot.
- (14) V-lomakkeilla ilmoitettavat tiedot on ilmoitettava noudattaen, mitä jäljempänä kohdissa (15) – (21) määrätään.
- (15) Valvottavan on ilmoitettava vähintään
- 10 suurimman luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin kuuluvan asiakaskokonaisuuden vastuut,
 - 10 suurimman sääntelemättömiin rahoitusalan yhteisöihin kuuluvan asiakaskokonaisuuden vastuut, ja lisäksi
 - 10 suurimman yritysvastapuoliin kuuluvan asiakaskokonaisuuden vastuut.
- (16) Valvottavan on ilmoitettava edellä kohdassa (14) mainitut vastuut konsolidointiryhmätasolla (tiedonantajataso 205).
- (17) Mikäli valvottavalla ei ole konsolidointiryhmää, valvottavan on toimitettava mainitut vastuut soolotasolla (tiedonantajataso 201).
- (18) Mikäli valvottava on raportoinut kohdan (14) tiedot konsolidointiryhmätasolla, valvottavan ei tarvitse ilmoittaa tietoja enää soolotasolla.

- (19) Johdannaiset, jossa vastapuoli on kohde-etuutena, on ilmoitettava vastapuolen konkurssin aiheuttaman arvonalennustappion suuruisena, eli käytännössä raportointiajankohdan markkina-arvon ja vastapuolen konkurssin huomioivan arvostushinnan välisenä erona.
- (20) Valvottavan on ilmoitettava vastapuolen kanssa tehdyt OTC-sopimukset johdannaisen markkina-arvon suuruisena.
- (21) Suurimpina vastapuolina ei ilmoiteta valtioita, kuntia, seurakuntia, julkisia yrityksiä tai valtiokirkkoja.
- (22) Valvottavan on toimitettava Finanssivalvonnalle J -, S - ja R -lomakkeet sekä Suurimmat vastapuolet V-lomakkeet kulloinkin voimassa olevasta Luottolaitosten riskitiedonkeruuehikosta tarkemmin ilmenevällä tavalla. J-raportti on toimitettava Finanssivalvonnalle kuu-kausittain kunkin kalenterikuukauden viimeisen päivän tilanteesta 20 pankkipäivän kuluessa raportoitavasta ajankohdasta. S- ja R-raportit on toimitettava neljännesvuosittain ajankohdilta 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12. S-raportit on toimitettava Finanssivalvonnalle 30 pankkipäivän kuluessa raportoitavasta ajankohdasta. R-raportin raportointiviive on 20 pankkipäivää. Suurimmat vastapuolet -tiedonkeruun ensimmäinen raportointiajankohta on 30.6.2014 ja raportointiviive COREP-tiedonkeruuehikon COREP-kansallinen -osan mukainen.
- (23) Edellä kohdassa (22) mainituista toimituspäivistä poiketen J-, S- ja R -raporttien tiedot raportointiajankohdalta 31.3.2014 on toimitettava Finanssivalvonnalle poikkeuksellisesti 30.5.2014.
- (24) Kohdassa (22) määrätystä poiketen luottoyhteisöjen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle ainoastaan J-raportti.
- (25) Kohdassa (22) määrätystä poiketen ulkomaisten luottolaitosten talletuspankkitoimintaa Suomessa harjoittavien sivuliikkeiden tulee toimittaa Finanssivalvonnalle ainoastaan S-raportti. Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää ulkomaisen luottolaitoksen talletuspankkitoimintaa Suomessa harjoittavalle sivuliikkeelle vapautuksen raportointivelvollisuudesta, mikäli sivuliikkeen Suomessa harjoittama luotonanto on vähäistä.

4.4 Lupa poiketa suurimpien vastapuolten raportointia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta

MÄÄRÄYS (kohdat 26–28)

- (26) Valvottava voi hakea lupaa poiketa muusta kuin komission täytäntöönpanoasetukseen perustuvasta Suurimpien vastapuolten raportointia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalta kirjallisesti. Jotta lupa poiketa ilmoitusvelvollisuudesta voidaan antaa, ei valvottavalla saa olla toimintaansa nähden merkittäviä saamisten keskittymiä, eli tartuntariski vastapuolista voidaan katsoa vähäiseksi. Mikäli Finanssivalvonta katsoo valvottavan itsensä olevan tartuntariskin kannalta merkittävä vastapuoli muille valvottaville, tai valvottavan asema on jostain muusta syystä Suomen rahoitusmarkkinoilla oleellinen, ei lupaa poiketa ilmoitusvelvollisuudesta voida antaa.
- (27) Lupa poiketa ilmoitusvelvollisuudesta on voimassa joko toistaiseksi tai erikseen luvassa määritetyn ajan. Finanssivalvonta voi määrätä luvan saaneen valvottavan takaisin ilmoitusvelvollisuuden piiriin, mikäli katsoo sen joko koko markkinoiden tai valvottavan valvonnan kannalta tärkeäksi.

- (28) Jos Finanssivalvonta on myöntänyt valvottavalle luvan poiketa näissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitetusta ilmoitusvelvollisuudesta, valvottavan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä, mikäli lupahakemuksessa esitetyt seikat olennaisesti muuttuvat tai se itse katsoo saamistensa tai merkityksensä markkinoilla olennaisesti kasvaneen.

4.5 Valvontatietojen toimittamista koskevia ohjeita

OHJE (kohdat 29–31)

- (29) Näiden määräysten ja ohjeiden mukaiseen raportointiin käytettävät tiedonkeruusovellukset ja konekielisen tiedonvälityksen ohjeet ovat saatavissa Jakelu-palvelusta Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi/jakelu).
- (30) Näissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitetun Luottolaitosten riskitiedonkeruu -kehikon kuvaus on esitetty Finanssivalvonnan verkkopalvelussa näiden määräysten ja ohjeiden yhteydessä.
- (31) Finanssivalvonta suosittelee, että talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvat luottolaitokset järjestävät edellä kohdassa (21) tarkoitettujen ilmoitusten toimittamisen siten, että jäsenluottolaitokset toimittavat tiedot talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisölle, joka toimittaa jäsenpankkien tiedot keskitetysti edelleen Finanssivalvonnalle.

4.6 Raportoitujen tietojen oikeellisuuden varmentaminen

MÄÄRÄYS (kohta 32)

- (32) Valvottavan on laadittava seloste näiden määräysten ja ohjeiden nojalla raportoitujen tietojen oikeellisuudesta. Seloste on päivättävä ja sekä raportin laatijan että tietojen oikeellisuuden varmentajan on allekirjoitettava se. Valvottavan on säilytettävä allekirjoitettu seloste ja esitettävä se pyydettyä Finanssivalvonnalle. Valvottavan on laadittava seloste ensimmäisen ilmoituksen yhteydessä, ja sitä on päivitettävä aina, kun sen kuvaamassa prosessissa tapahtuu muutoksia.

OHJE (kohdat 33–34)

- (33) Finanssivalvonnan verkkopalvelusta (www.finanssivalvonta.fi) Sääntely-osiosta on saatavissa ohjeet (31) kohdassa tarkoitettujen selosten laatimisesta.
- (34) Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka laiminlyö tai rikkoo velvollisuuden toimittaa Finanssivalvonnalle tietoja, joiden toimittamisesta on määrätty näissä määräyksissä ja ohjeissa.

5 Kumotut määräykset ja ohjeet

- (1) Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tulleessaan seuraavat Finanssivalvonnan standardit, määräykset ja ohjeet:
 - Finanssivalvonnan antama standardi RA4.5 Korkoriskin ilmoittaminen
 - Finanssivalvonnan antama standardi RA4.6 Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten ilmoittaminen.
- (2) Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat 1.7.2014 alkaen Finanssivalvonnan antamat määräykset ja ohjeet 9/2012 Suurimpien vastapuolten ilmoittaminen.